

LEV-LAP
26.

Az ITDK Életreform Kezdeményezés

1987 novemberi körlevele

ÁRA: 15 Ft

As Interdisziplinárs Tudományos Diákkör belső tájékoztatója
Szerkesztő: MAURER GYÖRGY 1125 Rp. Szarvas G.42/1.

AZ ÉLET LÉNYEGE

Kedves Gyuri!

Borzasztóan sajnáljuk, hogy nem nyílt alkalmad velünk beszélgetni, mikor legutóbb Pesten voltunk. Jelenleg a disznósarral és a csalánnal vagyunk elfoglalva, bár magasztos tervek is foglalkoztatnak bennünket. A falu ahol lakunk, mint tudod az Ormánság szélén van. Ez a vidék már a háború előtt is az ország hiresen szegény tájai közé tartozott. Ez azóta is így van. Azt persze nem mondhatnánk, hogy semmi sem változott: az ember nem a nagybirtokrendszerrel és az egykével találkozik szembe, hanem azzal, hogy a víz nitrátos, nincs elegendő munkaalkalom, a templomok omladoznak, az értelmiség menekül, már szakmunkás is alig akad, a kiürülő falvakat elesett cigánycsaládok veszik birtokukba.

A vidék viszont szép. Mivel az embereknek nem tellett arra, hogy kockaházakat, kovácsoltvas kerítéseket és betonsufnikat emeljenek, megmaradtak a nagy parasztporták, a tornácok, a gólyafészek és a régi mesterségek. A kocsmában 10 Ft egy korsó sör. A tejet 6.50-ért vesszük a második szomszédától. Esténként megyünk át érte, mikor megjöttek a tehének és a harmadik szomszédától áthoztuk a tojást. Tegnap este a tej mellé kaptunk egy kis ajándék uborkát is és megígérték, hogy megtanítanak almát savanyítani. Mesélheténk Neked arról, amit Polányi általánosított reciprocitásnak hív és Futó Péter barátunk Szivesség Bank néven futtat. Magyarmeckén ez az élet lényege.

Arról, hogy mik is a mélyebb terveink, túl sok újdonságot nem tudunk Neked írni, hiszen erről már annyit beszélgettünk. Azt a közös régi vágyunkat szeretnénk megvalósítani, hogy egyetlen imadott Budapestünktől egy kissé eltávolodva, valamiféle európai életformát éljünk.

A környező falvak lakosságának 30-40, olykor 90 %-a román anyanyelvű cigány. Mint tudod, Katalin pszichológus és szociológus, Tibor szociológus és nyelvtanár. A diplománkat is magunkkal hoztuk. Új lakóhelyünk akár egy életre is elegendő intellektuális problémát tartogat a számunkra. Most például éppen románul tanulunk.

De nem csak okosak akarunk lenni, hanem hasznosak is. Ehhez ketten voltaképpen kevesen vagyunk. Szükségünk volna olyan emberek segítségére, akik mindahhoz értnek, amihez mi nem. Tehát például

A LEV-LAP a Te eszközöd (az Ön eszköze) arra, hogy a Többiekkel gondolatot, tapasztalatot, információt cserélj.

A beküldött kéziratokat megőrizzük és kérésre visszaküldjük.

mindenfajta mérnökségnek, jogi- és közgazdasági végzettségnek, kézművességnek, zenélni, táncolni tudásnak, szakértelemnek a gazdálkodásban és egyáltalán bárminő kreativitásnak fölvevő piaca vagyunk. Kapcsolódási pontokat szeretnénk ugyanis nyújtani azokhoz a kulturális pontokhoz, amelyek itt eleve adóttak.

Ezt úgy képzeljük el, hogy egy csomó mindenben mi adunk kínálatot: embereket, információkat, tudásokat, stb. Szóval szeretnénk itt egy olyan központot csinálni, egy hálót emberekből, ahol a környezet hasznára és önmaga épülésére mindenki kiélhetné mindenfajta tevékenység-, elmélyülés-, vagy akárcsak lustálkodásvágyát.

Ha össze tudnál ismertetni bennünket Baranyában, Pesten vagy a világ bármely táján élő olyan valakikkel, akiket ez a mi dolgunk bármilyen mértékben is érdekel, sokat lendítenél az ügyünkön.

TEPLOM KATALIN

DERDÁK TIBOR

7954 Magyarmecske, Petőfi u.7.

VÁLASZ-LAP

Miért késett az áprilisi szám? Mért lett aztán dupla? Hol a szeptemberi, októberi és mit jelentsen ez az árváltozás, átváltozás?

Megpróbálok válaszolni.

1987 márciusban a Budapesti KISZ Bizottság megszüntette az ITDK támogatásának addigi módját, hogy a körlevelünket havonta postázta a maga költségére és pecsétjével. Így váratlanul kb. havi kétezer forintos hiányunk támadt. Ugyanakkor felajánlották, hogy pályázati formában továbbra is kaphatunk az arra érdemes tevékenységeinkhez pénzt. Megpályáztunk 6000 Ft-ot három LL szám postaköltségére. A döntésig azonban elhalasztottuk a körlevél elkészítését. Így született a kései dupla szám.

Aztán jött az örök gond: melyik intézmény hajlandó átvenni a nekünk kiutalt pénzt (ennek átvételére közvetlenül nincs jogunk), és milyen feltételekkel hajlandó azt számunkra kifizetni. A végjáték október elejéig húzódott: csak ekkor kezdhettünk a következő szám kiadásába.

Itt állunk hát (az eredeti kiadási tervhez képest) kb. 8.000 Ft "költségvetési hiánnyal". Pályázni nem igen fogunk, mert bizonytalan a pénzhez való hozzájutás és ritkán van olyan pályázati kiírás, ahová a LL "befér".

Ugyanakkor a lap ismét kinőtte a régi bőrért, másodszor is vedlene és nőne tovább. Hagyjuk nőni? Megkockáztatjuk.

A ritkább, de nagyobb körlevél postaköltsége kevesebb, ezért azt tervezzük, hogy 1988-ban kéthavonta adunk ki egy-egy számot.

Most minden maradék pénzünket elköltöttük erre a "mutatvány-számra" és a postázásra.

Osztottunk, szoroztunk és így jött ki a 130 Ft-os - bizony fájóan magas - előfizetési tagdíj. Ezt úgy kalkuláltuk, hogy nem csökken az előfizetők száma (kb. 500) és hogy 20 % papír-nyomda árnövekedést le tudjunk nyelni.

Ha több lesz az előfizetők, terjedelmesebb lapot tudunk kiadni.

Kérünk, hogy segítsd ezt egy új előfizető toborzásával. Mutatványszámot díjmentesen küldünk az érdeklődőknek.

KIBONTAKOZÁS?

A Duna Környezetvédelmi Országos Egyesület az alakuló közgyűlését 1987. jun.5-én (a környezetvédelmi világnapon) nem tarthatta meg.

E L Ő Z M É N Y E K

1987 februárjában 13 kezdeményező levelet intézett dr.Ábrahám Kálmánhoz, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökéhez. Részlet a levélből: "Tisztelt Államtitkár Úr!

A környezet védelme Magyarországon állampolgári jog és egyben kötelesség is. Az utóbbi években a társadalom környezetvédelmi aktivitása sokféle úton kereste a kibontakozást. Ma már bőséges, pozitív és negatív tapasztalat áll rendelkezésre a nem felülről szervezett társadalmi szervezetről a környezetvédelemben. A jelenlegi körülmények között a környezetvédelmi társadalmi aktivitás számára számos okból az egyesületi forma látszik célszerűnek... Mielőtt egy általános környezetvédelmi egyesület szervezését az OKTH-nak, mint jövődó állami felügyeleti szervnek bejelentenénk, kérjük Államtitkár Urat, hogy adjon lehetőséget kölcsönös tájékozódásra a megszervezendő egyesület céljáról, működési köréről, illetve politikai környezetéről."

A néhány hét múlva lefolytatott beszélgetésen azonban az államtitkár azzal háritotta el a kezdeményezést, hogy az országos kiterjedésű egyesület helyett megyei léptékűt ajánlott, amelynek nem a Hivatal lenne a felügyeleti szerve, hisz az OKTH egyébként is csak más ágazati főhatóságokkal együtt illetékes a környezetvédelmi tevékenység ellátására.

Ennek ellenére az egyesület létrehozására vonatkozó szándékunkat 1987.április 15.-én bejelentettük az OKTH-nak és megkezdtuk a szervező munkát. Részlet a levélből:

"Az 1981.évi 29. tvr. 2.§-nak eleget téve bejelentjük, hogy megkezdjük a szervező munkát egy országos környezet és természetvédelmi egyesület létrehozására. A leendő egyesület egyrészt a környezetvédelemben érdekelt szakembereknek adna fórumot és a természet- illetve környezetvédelem interdiszciplináris megközelítéséhez keretet. Másrészt információkat gyűjtene és közölné a környezet állapotáról, az aktuális tennivalókról, és a társadalom környezetvédelmi aktivitásához szakmai segítséget, valamint szervezeti kereteket biztosítana. Az egyesület konkrét tevékenységi köre, működési formái, a résztvevők köre a szervező munka során fog kialakulni, a szervezési szakasz feladata éppen ezek tisztázása.

Az egyesületszervezés megkezdését az OKTH Elnökének jelentjük be, mivel az általános környezet- és természetvédelmi célú egyesület felügyeletére ő illetékes. Noha a környezetvédelem más ágazati főhatóságoknak is feladata, a természetvédelemlről szóló 1982. évi 4. tvr. 22.§-a kifejezetten kimondja, hogy a természetvédelmi tevékenység központi irányítása, összehangolása és ellenőrzése az OKTH elnökének feladata, "aki e tevékenység ellátásában támaszkodik a társadalom részvételére"... Az egyesület felügyeletét az OKTH elnöke mint az egyesület fő tevékenysége szerint illetékes országos hatáskörű szerv vezetője a többi érdekelt főhatósággal egyetértésben is gyakorolhatja (1981.évi 29.tvr. 5. §.)."

Több mint négyszáz meghívást küldtünk szét nyílt levelezőlapon a szervezőgyűlésekre, amelyeken "tisztelettel tudattuk, hogy

"megkezdtuk egy országos természet és környezetvédelmi egyesület szervezését és megkíséreljük megalakítását. Noha a természetvédelemlről szóló törvényerejű rendelet a természetvédelmi tevékenységet központi irányítás alá rendeli, meggyőződésünk, hogy a rendelet szellemével

összhangban a természetvédelemre jogosultak az autonóm társadalmi csoportok is, mintahogy az emberhez méltó környezethez való jog is a társadalom minden tagját megilleti."

Az első szervező ülés a Belvárosi Művelődési Házban volt május 7.-én. Kindler József docens bevezetője után a mintegy 150 résztvevő a környezet és természetvédelem általános kérdéseiről vitázott, illetve a kezdeményezés konkrét feladataival ismerkedett. A második szervező ülés a Rajk László Szakkollégiumban május 12.-én zajlott le kb. kétszáz jelenlévővel. Dr. Tóth János biológus megnyitója után szervezeti kérdésekről, az alapszabálytervezetről folyt nyílt vita.

Másnap megkaptuk az OKTH válaszlevelét:

"Kérem, hogy létrehozni tervezett környezet- és természetvédelmi egyesületük tevékenységi körét és működési feltételeit a beadványban foglaltaknál részletesebben meghatározni sziveskedjék. A kért információk hiányában ugyanis nem lehet megállapítani, hogy egyesületük előreláthatóan megfelel-e a nyilvántartásbavétel feltételeinek, ezért a Hivatal elnöke érdemben nem foglalhat állást a szervezésre irányuló bejelentéssel kapcsolatban.

Kérem, hogy bejelentésük megfelelő kiegészítéséig, illetve annak elbírálásáig szervezési tevékenységet ne folytassanak."

Budapest, 1987.május 12.

Dr. Romhányi Endre főoszt.vez.

Válaszlevelünk teljes szövege:

"Tisztelt Főosztályvezető Úr!

1987. május 12.-én kelt levelére válaszolva közöljük, hogy az egyesület szervezési szakasza lezárult. Beadványunkban a tervezett egyesület célját és működés körét a magyar egyesületi joggyakorlatban szokásos mértékben és pontossággal meghatároztuk. Hivatkozott levele az egyesületszervezés felfüggesztésére felhívó határozatnak nem minősül, mert kifejezetten hivatkozik a felfüggesztés törvényi feltételeinek meg nem állapított voltára.

Alakuló közgyűlésünket 1987.junius 5.-ére, a környezetvédelmi világnapra tűztük ki. A közgyűlés pontos helyét és idejét néhány napon belül megküldendő meghívó levelünkben közöljük Önökkel. Az egyesület céljára és működésére vonatkozó konkrét kérdései a közgyűlésen tisztázhatók lesznek."

Budapest, 1987.május 20.-án

Üdvözlettel: Tóth Tamás

A F O L Y T A T Á S

ORSZÁGOS KÖRNYEZET-
ÉS TERMÉSZETVÉDELMI HIVATAL
Igazgatási és Jogi Főosztály

Tóth Tamás (1012 Budapest, Logodi u.35.) dr.Sólyom László (Budapest, XII. Svájci ut 13.) Somogyi Győző (1055 Budapest, Széchenyi rakp.7.) Vargha János (2097 Pilisborosjenő, József Attila u.4.) Szekeres László (1134 Budapest, Apály u.2/c.) Vit László (1071 Budapest, Damjanich u.51.) Magyar Ádám (1126 Budapest, Kakukk ut 16.) Péterffy Ágoston (Budapest, Bécsi út 8. - 1023) Herczog Mária (1016 Budapest, Logodi u.6.) Dragon Pál (Szentendre, Eper u.10.) Langmár Ferenc (1054 Budapest, Bajcsy Zs.ut 36-38.) dr.Lenkovics Barnabás (Budapest, II. Endrődi u.24.)

alatti lakosok környezet- és természetvédelmi egyesület létrehozására irányuló beadványa alapján meghoztam a következő

h a t á r o z a t o t .

Felhívom, hogy az egyesület létrehozására irányuló szervező munkát a határozat kézhezvételével egyidejűleg szüntessék meg.

Ennek megfelelően az alakuló közgyűlés nem tartható meg.

A határozat ellen a kézhezvételtől számított 15 napon belül az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökének címzett fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezésnek nincs halasztó hatálya.

I n d o k l á s

A rendelkező részben felsorolt állampolgárok 1987.május 5-én az 1981. évi 29.számú tvr. 2. §-ára hivatkozással bejelentették, hogy új országos környezet- és természetvédelmi egyesület szervezését kezdték meg.

A bejelentést megvizsgáltam és megállapítottam, hogy a kérelem a rendelkezésre álló adatok szerint nem felel meg az egyesületi nyilvántartásbavétel feltételeinek. Miután az alakuló közgyűlés megtartása az egyesület létrehozására irányuló szervezésnek minősül, a tervezett közgyűlés nem tartható meg.

Ezért az 1981. évi 29.számú tvr. 2.§. (3) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Budapest, 1987.május 20.

(dr.Romhányi Endre)
főosztályvezetőh.

Válaszlevelünk dr.Ábrahám Kálmán államtitkár, az OKTH elnöke részére

Az Igazgatási és Jogi Főosztály 2681/1987.sz. határozata
ellen

f e l l e b b e z é s s e l

élünk.

A hivatkozott határozat arra hív fel, hogy az országos környezet- és természetvédelmi egyesület szervezését (amelynek megkezdését 1987.április 15.-én bejelentettük) szüntessük meg.

A határozat megalapozatlan, mert indoklásában kizárólag az 1981. évi 29. számú tvr. 2.§ (3) bekezdésének általános szabályát ismétli meg, anélkül azonban, hogy konkrétan megmondaná, a szervezés alatt álló egyesület a nyilvántartásba vétel mely feltételeinek és mely okok miatt nem felel meg. Emiatt a határozat törvénysértő: az államigazgatási eljárásról szóló 1981. évi I. tv. 43. § (1) bekezdés c/ pontja előírja ugyanis, hogy a határozat indoklásának tartalmaznia kell "a megállapított tényállást és az annak alapjául elfogadott bizonyítékokat; az ügyfél által felajánlott, de mellőzött bizonyítást és a mellőzés indokait". Mi felajánlottuk, hogy a Hivatal konkrét aggályait alakuló közgyűlésünkön tisztázza, ajánlatunkat azonban figyelmen kívül hagyta.

A fentiek miatt kérjük a határozat visszavonását, illetve hatályon kívül helyezését.

Budapest, 1987.június 2.

A szervezők

"RÁJÖVÉSEIM"

(első rész)

A hatvanas-hetvenes évekre az anyagi termelés elért egy olyan szintet a fejlett ipari országokban, amely a többség számára már elegendő volt a megélhetési biztonság megszerzéséhez. Ebben a könnyebbé vált világban azonban azt kezdték észrevenni az emberek, hogy mégsem érzik igazán jól magukat. Lelkileg még mindig függők, szorongók maradtak: súlyos, béklyózó hagyományok, dermesztő megszokások, az emberi méltóságot és önértékelést aláásó tradíciók tömegét cipelik magukkal; olyan világot örököltek, amelyben egymástól elszigetelődve mindenki bezárkózik saját lelki sebei ápolásába, tökéletlenség-tudatának titkolásába, pótcselekvésekbe, és egy hazug, szerepetjátszó életbe.

Ebben az atmoszférában fogant meg egy új, felszabadult személyiség, az autentikus ember képe, ebben az atmoszférában bontakozott ki egy új emberképre épülő kultúra csirája. Egy új mozgalom indult - az emberi lehetőségek, a humán potenciál mozgalma -, melyben az újfajta emberi viszonyulásokhoz, az újfajta közérzethez és önértékeléshez a szemléletet, a filozófiát és a gyakorlati segítséget egy ekkor születő forradalmian új tudományág, a humanisztikus pszichológia adta meg. Ez az új irányzat azért nevezte magát humanisztikusnak, mert szakított a korábbi "tudományos" pszichológia patkánykísérleteivel, életidegenségével, és szakított azzal is, hogy kizárólag beteg emberek gyógyítója legyen. Ehelyett a mindennapi életet akarta mindenki számára emberibbé, igazibbá, fejlettebbé segíteni: az emberi lét emberi oldalával foglalkozott. A humanisztikus pszichológia az emberekben lévő lehetőségek kibontakoztatására, a felszabadult, igaz emberi lét kiteljesítésére hívta fel a figyelmet, és ezek elősegítésére dolgozott ki módszereket. Ezek ma már igen sok változatban terjedtek el; számos speciális célra is kidolgozott formájuk ismeretes. Valamennyi eljárás a személyiség fejlődését, kibontakozását segíti, és többségük csoportokban, speciálisan az önfejlesztést célul kitűző emberi együttesekben folyik.

Az Emberi Lehetőség Mozgalom - Human Potential Movement - egyik vezéralakja, a Humanisztikus Pszichológiai Egyesület megalapítója, Abraham Maslow így ír erről A létezés pszichológiája felé című művében 1962-ben:

"Minden korszaknak, így a miénknek is megvannak a modelljei, a maga hősei. Ami számunkra hagyományozódott, az a jól alkalmazkodó, probléma nélküli ember, ami halvány és kétséges valami. Talán hamarosan elérkezik az az idő, amikor ezt a modellt felcserélhetjük egy önmagát teljes mértékben kibontakoztató, fejlődőképes és önmegvalósító ember képével: egy olyan valakivel, aki belső érzelmi világát szabadon, őszintén fel tudja tárni, semmint hogy elfojtana, letagadná vagy rejteni igyekezne azt."

A megálmodott, új emberi viszonyulás pedig az ilyen önmegvalósító, autentikus emberek között létrejövő szabad, egyenrangú emberi viszony. Fritz Perls, az egyik leghatékonyabb humanisztikus személyiségfejlesztő csoportmódszer, a gestalt terápia megalkotója így ír a híressé vált Gestalt fohászban:

"Én teszem a dolgomat, és te a tiédet.

Nem azért vagyok ezen a világon,

hogy az elvárásaidnak megfeleljek,

és te nem azért vagy ezen a világon ,

hogyan megfelelj az enyéimnek.

Te te vagy, én pedig én.

Ha véletlenül megtaláljuk egymást, az gyönyörű,

Ha nem, nincs segítség."

Carl Rogers kutatásai közben felfedezte, hogy minden hatékony pszichoterápiában, sőt általában minden hatékony emberi közlésben is, három lényeges hangulati, beállítódásbeli jellemzőnek kell meglennie:

1. a másik ember, az átélt tapasztalat feltétel és előítélet nélküli alapvető elfogadása,
2. a szavak és egyéb megnyilvánulások mögött lévő érzelmek felfogása és megértése: az empátia képessége,
3. az önkifejezés hitelessége, nyíltsága.

Ezek saját tapasztalataim is. Azt hiszem, a leírt sorok semmitmondóak olvasójuk számára mindaddig, amíg át nem érződik rajtuk írójuk személyisége, igazi meggyőződése és élményvilága.

Ezen bevezető sorok után hadd legyek a továbbiakban személyesebb, és hadd ismertessem a humanisztikus pszichológiai alapelveket és módszereket saját átéléseimen és belátásaimon keresztül. Saját élményeim ún. encounter csoportról, gestalt csoportról, különböző tréningcsoportokról, testi pszichoterápiás csoportokról vannak, s ezeket most úgy írom le, hogy sorbaveszem jegyzeteimet, átnézem gondolataimat, és megpróbálom mindanivalómat egy kívülálló számára is érhetően megfogalmazni.

Rájöttem, hogy egész életem abból áll, hogy keresem önmagam. Rájöttem, hogy szinte minden helyzetben hajlamos vagyok "elúszni" a dolgokkal. Ha például nézek egy előttem fekvő könyvet, a könyv fejében lévő képét máris át meg átszövik a róla alkotott fantáziák és gondolatok szálai: hogy például milyen jó dolgokat olvastam abban a könyvben, hogy milyen lenne az, ha én is írnék ilyesmit... Még inkább így van ez akkor, ha az, amit szemlélek, ember. Ugyanúgy bonyolult, mint én vagyok, bonyolult viszonyban van velem, sőt a könyvvel ellentétben nem is nyitható fel könnyen, s ezért talán sose tudom meg pontosan, hogy éppen mit érez, mik a szándékai, milyenek az átélései. Ez a helyzet tehát bőven ad lehetőséget arra, hogy elmosódjék a határ: hogy saját dolgaimat belevetítsem, hogy ne ismerjem fel pontosan, ki is ő tulajdonképpen, s ki az a másik, aki én vagyok. Rájöttem, hogy minden élethelyzetben el kell végeznem önmagam leválasztását, ezt az öndefiniálási munkát. Minden pillanat felteszi számomra a kérdést, hogy éppen akkor ki vagyok én: ki vagy mi az, akivel vagy amivel szemben állok, ki a másik. A "ki" mögött az aktuális érzések, szándékok, észlelések belső világának és a külvilágnak az elválasztása rejlik. Ez a folytonos öndefiniálás, ez a minden pillanatban való újjászületés - különösen az egy-egy új helyzetben, új személlyel szembeni öndefiniálás - sohasem lesz tiszta, nem sikerülhet teljesen, mert ha tárgyakat, élettelen dolgokat szemlélek, azokra bármit kivetíthetek, szinte bármilyen tulajdonsággal felruházhatom őket. Mindaddig, amíg nem kezdek el velük - a képzeletemre alapítva - valamit csinálni, addig ők passzívak maradnak, nem "dumálnak vissza".

Persze, a legtöbb esetben az ember sem ... El kellett mennem encounter csoportra, ahol sok tapasztalat alapján meggyőződhettem arról, hogy ez a másik most nem hazudik, sőt nem is hallgat el semmi lényegeset... S akkor ott, abban a mondatban, abban az érintésben igazságot, igazi önfeltárukozást éreztem ... Amikor a gestalt csoportban tíz másik ember mondja el szokatlanul tisztán, hogy miképp élt át engem, ... akkor lassan feltisztult a kép a fejemben. Rádöbbsentem, hogyan éltem át a realitás helyett az álmaimat és a félelmeimet.

Ezek után azt is megértettem, hogy számomra leginkább mire valók a humanisztikus csoportok: arra, hogy olyan életet éljek, legalább a csoportban olyan emberi viszonyok vegyenek körül, amelyekben őszinte visszajelzéseket várhatok. Nem valami erkölcsi ok miatt kell az őszinteség, nem is bűn a

hazudás, csak éppen a hazug, álságos életben elbizonytalanodom, sőt, valahogy nem tudok igazán életrekelni. A csoportokban megszokott és belémívódott légkör aztán a mindennapi életkörülményeim között is dolgozott bennem. Az érett meg, hogy én minden körülmények között így akarok élni. Így: vállalva magamat, gondolataimat, érzéseimet; és olyan embereket akarok környezetemben, akik ugyanígy vannak magukkal, és ugyanilyen nyíltak velem is.

Lassan haladtam előre ebben a világ-újraépítésben. Egyszer sem határozta el, hogy most ahhoz, hogy őszintén tudjak élni, ez meg ez kellene. Nem. Csak azt vettem észre, hogy nem tudom elviselni az álságosságot; azt vettem észre, hogy egyre több konfliktust van erőm vállalni emiatt; azt vettem észre, hogy egyre csökken az a félelmem, hogy ha nyílt vagyok, ha kiadom magam, mások ezt kihasználják, és betarthatnak nekem. Nem azért csökkent ez a félelmem, mert nem tartottak be... Sőt! Életemben korábban soha nem tapasztalt nagyságú és intenzitású konfliktusok keletkeztek a munkahelyemmel, hivatalos fórumokon zajló emberi kapcsolatokkal, de barátaimmal, feleségemmel is... Valami érdekes dolog történt azonban velem körülbelül négy évvel az első encounter csoport után. Egy igazi megrázó erejű megszületési, megvilágosodási élményt éltem át. Ma úgy értékelem, hogy a sok kicsi változás valószínűleg ekkorra érett meg bennem úgy, hogy hirtelen egy igazán új minőségű létformába való áttéréshez vezetett. Szokásos napi meditációs-elmélyedési gyakorlatomat végeztem, és ezalatt éltem át valami egészen mást, mint korábban. Ebben az új korszakot nyitó elmélyedésben azt éltem át, hogy akkor életemben először igazán beleszülettem az érzékszerveimbe. Nem csak a színek lettek tisztábbak, a hangok élesebbek, a tér sokkal jobban kinyíló, hanem elsősorban a bennem lettek tisztábbak, a hangok élesebbek, a tér sokkal jobban kinyíló, hanem elsősorban a bennem megszólaló hangokat hallottam tisztábban. Ekkor jöttem rá először nagyon mélyen, hogy minden belső hang mögött ugyanazon ember: én vagyok. - Nincs beépített ellenség... Nem tartok be most már magamnak. Békét kötöttem.

Ez az élmény, bár rendkívüli volt, önmagában ma nem olyan fontos számomra. Inkább az a lényeges - azt vettem észre -, hogy igazi minőségi változást hozott az életembe. Azt hiszem, hogy azóta sokkal tisztábban észlelek és tisztábban kommunikálok; s ebben sincs igazán harc magammal. Nem akarok tisztábban észlelni, nem "kell" tisztábban kommunikálnom, hanem azt tapasztalom, hogy a legtöbbször ezt teszem.

Az egy nagyon fontos pillanat volt, amikor rájöttem, hogy az önnevelésnek, a magamat valamilyenné átformálni akarásnak nincsen semmi értelme számomra. Sőt! Rájöttem, hogy mindenféle önnevelés, mindenféle célkitűzés és elhatározás, hogy másként kellene viselkednem, egy alapfeltételezést rejt magában, ami megakadályozza azt, hogy változzam. Óriási ellentmondás rejlik mindenfajta önnevelésben - eszméltem rá. Ha ugyanis kitűzök egy célt, akkor annak kívánatos mivoltát csakis egyféleképpen tudom bevinni a lelkembe: úgy, hogy az az énrészem, amelyik elképzei, hogy milyen lenne a jó, a kívánatos viselkedés, már egy kicsit - vagy nem is olyan kicsit - azt képzei magáról, hogy ő már olyan is, olyan tökéletes. Pedig éppen csak annyira az, mint a másik énrészem, amelyet éppen ennek a tökéletessé kineveződött énrésznek a feladata átnevelni. Vagyis ez a célkitűző énrész főnökké, valamilyen magasabbrendűvé neveződik ki bennem a másik, a neveletlen fölött. Abban a pillanatban azonban, amikor ez a belső szereposztás létrejön, máris megteremtődik annak a lehetősége, hogy ezen két én belső játszmájává váljék minden akció. Olyan ez, mint egy hivatal, ahol a dolgozók hatalmi harcban állnak egymással: az ügyféllel foglalkozás hogyanjait nem az ügy és az ügyfél kívánságai

x
(Ezt az elmélyedést még ifjú koromban tanultam egy magyarországi szellemi joga iskolában, amelynek tanításaiban töményítve megtalálható volt a humanisztikus pszichológia minden fontos tétele. Az elmélyedés egyébként - ma úgy mondanánk - egy önsegítő módszer, amelynek célja éppen a lehető legtisztább válasz megadása a "ki vagyok én most" kérdésre.)

szabják meg, hanem sokkal inkább az, hogy azon keresztül, hogy a dolgozók miképpen intézik vagy nem intézik az éppen aktuális ügyet, hogyan is akarnak betartani, mit is akarnak üzenni "kedvenc" kollégáiknak. Mindemellett alig érnek rá az üggyel is foglalkozni, mert a belső harcok sokkal fontosabbá válnak annál. Ugyanígy van ez bennem, belül is. Az egyedüli dolog, amit eredményez, hogy énem egy részét kinevezem magasabbrendűnek - olyannak, aki tudja, hogy hogyan kellene viselkedni -, az az, hogy felfokozódik az önmagammal folytatott belső küzdelem. Ez a küzdelem pedig rendkívül sok energiát képes elfűstölteni. Ilyenkor már nem csoda, hogy a tényleges viselkedésre, esetleg éppen a változást hozó cselekvésre alig marad idő és alkalom.

Rájöttem, hogy a "kell" és a "kellene" kifejezéseknek általában sincs túl sok értelme. A tiszta kommunikáció azt tartalmazza, hogy mit érzek, és hogy mit akarok a másiktól. Még a kérdések is igen sokszor álságosak. Amióta észrevettem, hogy a feltett "pszichológusi" kérdéseimben igen sokszor rejtett állítást, értékítélet fogalmazok meg, nincs kedvem olyan sokat kérdezni. Különösen a "miért?" kérdéseim fogyartkoztak meg: ugyanis a miérttek magyarázatkéreseiben nagyon sokszor kevésbé nyíltan előadott nehezteléseket közöltem, vagy éppen büntudatot, kisebbségi érzést akartam kelteni - nyomasztással akartam magamnak kompenzációkat szerezni.

Alapvető humanisztikus csoporttéményeim óta sokkal kevesebbet foglalkoztam másokkal az én szempontomból. Valahogy letisztult ez is. Ha valaki beszél hozzám magáról, akkor az illetőt nem úgy hallgatom, hogy közben folytonosan összehasonlítom a hallottakat a saját dolgaival, s nem azon gondolkodom, hogy vajon miben csinálja ő jobban, illetve miben én. Nem. Ez már nem olyan izgalmas számomra. Egyszerűen csak az áramló érzéseimre, átéléseimre figyelek, válaszul is azokat szoktam visszajelenteni. Nem a beszélőt akarom megfejteni, értelmezni, hanem a saját érzéseimnek adok nevet. Azt tapasztaltam, hogy ez a magatartásom sok kaput nyit meg mások felé: sokkal közlékenyebbek és nyíltabbak lesznek így az emberek.

Azt hiszem, új korszakomnak az a legfontosabb jellemzője, hogy valahogy megtanultam a pillanataimban igazán jelen lenni. A jelenlevés a legfontosabb mondanivalója a gestalt csoportnak is. Ezt a mondanivalót azonban - ugyanúgy, mint minden más humanisztikus üzenetet - csak távolról, halványan értettem mindaddig, míg saját átéléseim kapcsán be nem kattant, hogy mit is jelent valójában. Számomra a jelenben élés a világgal és magammal való igazi kontaktust jelenti. Azt, hogy többnyire kiürített fejjel, gondolatok nélkül élem át külső és belső érzékeléseim pillanatvilágát. Rájöttem, hogy ha a múlttal foglalkozom, az szinte mindig büntudatot, "valamit nem jól csináltam" érzést jelent, a jövővel való foglalkozás pedig ennek a kompenzálását, annak a keresgélését, hogy milyen jól fogom én majd csinálni...

Talán felmerül most a kérdés az olvasóban, hogy ha lemondok az önnevelésről, és ha kontroll és belső "felvigyázó" nélkül érzéseimre, a jelenre hagyatkozva élek, mi lesz akkor? Nem lesz ebből baj? Nem fog elszabadulni a pokol? Mitől fogok én fejlődni, ha megszűnik a mindig jobbat akaró célkitűzés, az örökös elégedetlenség ösztökélő ereje?

(folytatása a következő számban)

Új szerkezet körvonalai az ITDK-ban

(Részlet)

Ideje, hogy megpróbáljuk leírni az ITDK tagság szerkezetét, ahogy az 1986-87-re kialakult. Belülről indulva haladunk kifelé.

A "mag". A korábbi szervezőbizottság (melyről már írtunk) ekkorra széthasadóban volt, ami itt már nem az ellentétekre vonatkozó megállapítás (ezek már megtanulták tolerálni egymást), hanem arra utal, hogy ritkulnak az összejövetelei, esetlegessé vált, hogy ki van ott (gyakori távolmaradozások) és egyes tagjai különösebb összehangolás nélkül kezdeményeztek az ITDK nevében. Ennek a veszélyei inspirálják majd a "gyorshírek" szolgáltatás megteremtését 87 januárban, amit azonban az IGYÉSZ-en kívül más műhely nem igen használ.

A "felfűződések". Ahány szervezőbizottsági tag, annyi "személyes olvasata" az ITDK-nak, és ahány olvasat annyi egy-egy személyhez fűződő "láncolata" a tagok aktívabb hányadának.

Hosszabb láncolatok a Siklaki István és Vincze Erzszi párhoz, Lévai Sándorhoz, Maurer György-höz, majd Bors Marihoz fűződnek. Talán rövidebbek Gáborjáni Péterhez (főleg hallgatói) Révész Sándorhoz és Kemény Bertalanhoz. A területi szervezőkhöz fűződékről nincs képünk. Ők maguk többnyire M.Gy.-vel tartanak kapcsolatot, de nagyobb a szerepük a majd utolsónak említett "belső nyilvánosság" létrejöttében.

A láncok egymással - egy-két kivételtől eltekintve - nem kommunikálnak, sokan nem is ismerik egymást.

A láncolatok tagjai viszont ismerik egymást és ha azonosulnak az ITDK-val, akkor többnyire azzal a tudattal, hogy az "igazi" ITDK-t ők hordozzák, az az "érvényes" olvasat, amelyet a láncolat "gazdája" képvisel. Ez nem "frakciózás", hanem egyszerűen alultájékozottság.

A "törzsközönség". Olyan régi ITDK-sokból áll, akik évek óta jelen vannak a teaházban és/vagy a nyári táborokban, akik egy-egy időszakban előfordultak az szb. összejövetelein vagy éppen valamely aktivitást fejtettek ki.

"Levelező tagság". Az IGYÉSZ és LEV-LAP születése óta alakult ki ez a kör. Levelezést folytat egy-egy műhelygazdával, sokan az IGYÉSZ-ével. Személyes találkozásuk után többnyire "felfűződnek" valamely láncra. (Ennek a kritériuma a többi lánc-taggal való ismeretség és kommunikáció.)

Külső kör. A teaház alkalmibb (de az ITDK-ról tájékozódó) látogatói és az összes olyan LL előfizető, aki nem kezdeményezett viszont-kommunikációt.

Támogató kör. Főleg olyan idősebb szakemberek, más kezdeményezések aktorai és "intézményei emberek" alkotják, akik határozottan kívül állnak, de különböző megfontolásokból támogató aktusokra hajlandók (kérésre vagy maguk kezdeményezve azt).

Meg kell még említeni a 86-87-es év két fejleményét, amely új kategóriát fog teremteni, a "leszakadó kör"-ét. Lesz olyan láncolat, amely "leszakad" és önálló életbe kezd, autonómmá válik, megtartva kapcsolatát a korábbi szb. taggal. További fejlemény !/, hogy két-három leszakadt autonóm kör (korábbi lánc) egymással kapcsolatba lép. A szerző (ugye nem meglepő) ebben látja az ITDK továbbfejlődésének reményteli útját.

Az eddigiekben leírt sémát persze át-meg áttörik rendhagyó esetek és átfedések. Annak alapján rajzoltuk meg, hogy ki kivel és milyen intenzitással kommunikál.

A "belső nyilvánosság". Ez nehezebben megfogható dolog, ezért is említjük külön az előbbi köröktől. Elvileg lehet ilyen a teaházban, de gyakorlatilag nem létezik. Azonban a LL-léte potenciálisan magában hordozza egy tág ITDK nyilvánosság kialakulását és valóban megfigyelhető ennek a fokozatos megszületése.

HÍRKÖR

- Az MSZMP Társadalomtudományi Intézet megrendelésére (és erős belső indítatásból) Lévai Sándor és Maurer György megírták az ITDK történetét összesen 170 oldalon. Mindkét írás kölcsönözhető az IGYÉSZ-től. Roppant kíváncsiak vagyunk a régi és újabb tagok kritikus véleményére. Amint többen elolvasták, a teaházban szervezünk vitát róla.
 - L.S.: Az Interdiszciplináris Tudományos Diákkör története (előzmények)
 - M.Gy.: Események, folyamatok, jelenségek egy idős' b diákkör történetében

avagy a Magyar Világ kis tüköre az 1980-as években.
- A Szakkollégiumok VI. országos találkozására Pápán került sor augusztusban. A megvitatott témák az alábbiak voltak:
 - Gazdaság és demokratizálódás
 - Politikai intézményrendszer, alkotmányosság, társadalmi reform
 - Oktatási rendszer
 - Cselekvési stratégiák, szerepvállalásunk alternatíváiSzívesen látunk a Lev-Lap-ban beszámolót. (A negyedik témáról színvonalasan írt az Egyetemi Lapok 12. szeptemberi száma.)
- Az ELTE Jogász Társadalomtudományi Szakkollégium környezetvédelmi különszámot jelentetett meg 200 példányban (85 oldalon) az "Értesítő"-k sorában. Az igényes cikkeket és interjúkat olyan dokumentumösszeállítás követi, (A Duna Kör anyagaiból), amely eddig csak a "harmadik" nyilvánosságban volt hozzáférhető.
- Az MSZMP Társadalomtudományi Intézetében készült nyáron egy vitaanyag "demokratikus reform vagy zsákutca" címmel. (178 old.) Talán a következő számban tudunk közölni belőle részleteket.
- Új LEV-LAP terjesztőt keresünk. Némi jutalékot is fizetünk.

OLVASTAD?

Biró Dávid: Ellenkultúra Amerikában (Tények-szociológiai értékelések) Gondolat, 1987

Az első magyar nyelvű könyv ebben a témában! Minden egyéb erénye mellett a fő értékét az adja, hogy alapos ismertetéseivel valamelyest hozzáférhetővé teszi az ellenkultúra alapműveit. Szegény ember vízzel főz: örülnünk kell, hogy Theodor Roszak, Ivan Illich, Charles A. Reich műveit megjelenésük után 10-15 évvel ismerteti a szerző.

Valóban örülnünk kell?

Cikkek a BIOKULTÚRA KLUB TÁJÉKOZTATÓ-ból:

(A Klub ismertetése a 10. LL-ban található.)

- Dr.Palágyi Jolanda: A földsugárzás hatása az élőlényekre (87.jan.)
- Dr.Mezei Ottóné: Alternatív csecsemőnevelés (87.jan.)
- Kodolányi Gyula: Biokultúra és életvitel (87.febr.)
- dr.Madas András: Akadémiai tanulmányút az USA-ban
(a vegyszermentes mezőgazdaság gyakorlatáról és elméletéről (87.márc.))

Állandó rovatok: - Biodinamikus műhely (Mezei Ottóné)

- Életreform (Oláh Andor)

TEAHÁZI ELŐZETES

november 13. KOROM PÁL: A "VE-GA" közösségalkotó elmélete és gyakorlata

20. Három filmet vetítünk és a beszélgetéshez ismét meghívjuk CSETE GYÖRGY-öt.

"A napenergia az építészetben Magyarországon" /20'/

"Változó otthonunk" /20'/

"Saját otthonunk" /20'/

27. A miskolci CSALÁDFALU kezdeményezés

—TEAHÁZ—

MINDEN PÉNTEKEN HATTÓL

Almássy téri Szabadidő Központ
Bp. VII.ker. Almássy tér 6. 4.e-
meleti teázó

december 4. "Ahogy tetszik nap".

Karácsony előtti bolhavásár. Minden felesleges tárgyat, ruhát hozz el csere-berére, olcsó eladásra-vételre.

december 11. "Élőkép", avagy megszólal mindenki és bemutatja tevékenységét,

aki az Almássy téren csoportot vezet, teaházazik, autonóm kezdeményezése van. A közönség véleményére vagyunk a legkiváncsibbak, s így a tiédre is. Lesz bemutató encounter és pszichodráma csoportból, mesélnek magukról a Tündér-hegyi pszichológusok és az ITOK műhelygazdák. Hogyan foglalható rendszerbe ez a sok tevékenység egy művelődési házban - erre keresünk feleletet veled együtt.

december 18. Csákó Mihály: A számítástechnika "veszélyei".

január második péntekére meghívtuk MOLNÁR JÓZSEF-et, aki a szerves kulturáról és a gyimesi csángókról fog beszélni "Élet - közösség - műveltség" címmel.

MEGERŐSÍTÉST KÉRÜNK

Kérjük a műhelygazdákat és a Kezdeményezőket, - hogy küldjenek beszámolót a dolgok állásáról, újítsák fel az ismertetőnkben szereplő önmeghatározásukat, vagy - erősítsék meg az 1986-os kiadásban lévőket.

Jó lenne, ha a sikertelen kezdeményezések is megosztanák tapasztalataikat. Mindez a teaházban is megtehető, pl. asztaltársaság hirdetésével.

Megerősítést kérünk a területi szervezőktől is.

Új kezdeményezések és műhelyek továbbra is a 11. LEV-LAP-ban közzétett rendszer szerint kapcsolódhatnak hozzánk. Kérésre küldjük a másolatát.

ELŐFIZETÉS (tagdíj): 1988-ra 130 Ft.

Elküldhető postautalványon a szerk.új címére: ITDK LEV-LAP 1149 Bp.Kövér L. 63.

vagy előfizethető a Teaházban személyesen, ahól a régi számok is megvásárolhatók.

Belső tájékoztató ITDK tagoknak.

Fk.: Maurer György